

28-10-2024 Oosterbeek

Geachte raad, geacht college,

We staan op een historisch punt. Daar kom ik zo op terug. Ik ga het eerst hebben over de jaarlijkse bibliotheekbenchmark. De gemeente Renkum verwacht meer dan een gemiddelde gemeente van haar bibliotheek. En ik ben daar blij mee, want het betekent dat wij meer van betekenis kunnen zijn voor onze inwoners. Het betekent ook dat wij meer dan een gemiddelde bibliotheek moeten doen en doen. Daar maken we jaarlijks afspraken met de gemeente over. Vanaf 2025 ontvangt de gemeente Renkum €100.000 extra van het Rijk om de bibliotheek te versterken. Ook daar ben ik blij mee. Het college wil alleen deze middelen niet aan ons geven. Daar ben ik dan weer niet blij mee. In haar begroting en najaarsnota zegt het college grofweg, we geven volgens de bibliotheekbenchmark meer dan een gemiddelde gemeente uit aan de bibliotheek dus de extra Rijksmiddelen om de bibliotheek te versterken hoeven en gaan niet naar onze bibliotheek.

Dat verraste mij vorige week en ik verbaas mij daar ook over. Als je er zelf voor kiest om meer van een bibliotheek te vragen dan de gemiddelde gemeente, daar afspraken over maakt, dan kun je moeilijk als argument gebruiken om geen middelen beschikbaar te stellen, dat jouw bibliotheek iets meer kost dan gemiddeld. Als je een benchmark aanhaalt dan is het van belang dat je de juiste context geeft en die zal ik u verder geven. Het financiële deel van de benchmark kijkt niet naar wat een bibliotheek doet voor het geld dat het krijgt. De suggestie die ten onrechte gewekt wordt is dat wij een dure bibliotheek zijn met voldoende middelen. Twee jaar terug heb ik voor het eerst gesprekken gevoerd met het college over dreigende tekorten en het college weet al meer dan één jaar dat wij structurele tekorten hebben. Met de middelen van het Rijk voor de bibliotheek kunnen we die tekorten oplossen.

We weten dat Renkum een uitgestrekte gemeente is bestaande uit verschillende dorpen. In Renkum hebben wij met zijn allen ervoor gekozen om twee bibliotheekvestigingen en een jeugdbibliotheek te hebben. Dat is omdat we niet willen dat de afstand tot de bibliotheek te groot is. Ook hebben wij er gezamenlijk voor gekozen dat elke school in Renkum, 'Bibliotheek op School' is. Dat zijn inhoudelijke keuzes, waar ik achter sta, maar waar ook een prijskaartje aan vastzit. Er zijn ook gemeenten die kiezen voor 1 bibliotheekvestiging of om niet 'de Bibliotheek op School' te financieren. Die gemeenten hebben niet de best presterende bibliotheek van hun provincie in huis. Maar zij geven wel minder dan de gemiddelde gemeente, aan de bibliotheek uit. Dat is een inhoudelijke keuze, met een ander goedkoper prijskaartje en daar krijg je ook aanzienlijk minder voor terug. Die nuance is ook van belang, wanneer je een benchmark aanhaalt, zeker als dat de argumentatie is om middelen niet beschikbaar te stellen of om te bezuinigen. Het college geeft helaas die nuance niet. En dan ontstaat er een verkeerde beeldvorming.

Met mij is altijd te spreken over andere inhoudelijke keuzes, wanneer dat tijdig gebeurt. Maar voor nu kan ik alleen maar rekening houden met de keuzes en afspraken die wij tot nu toe gezamenlijk gemaakt hebben. En die keuzes vertalen zich helaas in structurele tekorten, ontstaan door sterk gestegen kosten. Ter illustratie voor u, in 2022 was de inflatie 10% en de indexatie op onze subsidie 2%. Een deel van de gestegen kosten hebben wij binnen onze eigen bedrijfsvoering kunnen opvangen, onder meer door slim energie in te kopen. Ondanks deze tekorten hebben wij besloten om onze dienstverlening niet af te schalen. We weten namelijk al twee jaar dat er in 2025 extra geld komt om de bibliotheek te versterken. We hebben ons daar de afgelopen twee jaar op voorbereid. We weten ook dat wat eenmaal weg is, meestal niet meer terugkomt. Wellicht herinnert u zich nog de bibliotheek in Wolfheze of in Doorwerth.

Het historische punt waarop we staan is dat er een wettelijke zorgplicht voor gemeenten komt voor bibliotheken. De landelijke overheid geeft de gemeente structureel extra geld om de bibliotheek te versterken. En ik herhaal om de bibliotheek te versterken, om die door te ontwikkelen. Het geld komt als geroepen, niet

alleen omdat er al te lang, te veel is bezuinigd op de bibliotheek, maar ook omdat er zoals ik net zei structurele tekorten zijn. Mijn vraag aan u is om die middelen vanaf 2025 ook daadwerkelijk beschikbaar te stellen aan de bibliotheek. Met de middelen kunnen wij en blijven doen wat we doen, maar ook onze bibliotheken verder versterken ten gunste van de inwoners van Renkum.

Ik hoop op uw steun te mogen rekenen. Dank u wel voor uw aandacht.

Hartelijke groet,
Doeko Pinxt
Directeur-bestuurder
de Zoomerij